

HSK 1 хэл зүй, PDF татах

51 · 2026-10-07

Файл нь сонгосон түвшний нийтлэгдсэн бүх агуулгыг багтаана. Зөвхөн дэлгэцэд ачаалсан хэсэг биш бөгөөд өмнөх түвшнүүдийг хуримтлуулан оруулахгүй. HSK Studio-ийн сургалтын материал болохоос сурах бичгийн скан эсвэл албан ёсны шалгалтын материал биш.

1. 可以: зөвшөөрөл

主语 + 可以 + 动词

"可以" нь зөвшөөрөл хүсэх эсвэл заахад ихэвчлэн ашиглагддаг.

「可以」 үйлдлийн өмнө орно. Зөвшөөрөл асуухдаа өгүүлбэрийн төгсгөлд 「吗」 нэмнэ. 「可以」 боломжтой эсэх зэрэг бусад утгатай тул нөхцөлөөр нь ойлгоно.

我可以坐这里吗?

Wǒ kěyǐ zuò zhèlǐ ma?

Энд суух боломжтой юу?

你可以看这本书。

Nǐ kěyǐ kàn zhè běn shū.

Энэ номыг уншиж болно.

2. 呢: Асуулт холбох, байрлалыг асуух

名词 / 代词 + 呢?

Нэр үг эсвэл төлөөний үгийн дараа 「呢」 тавьж өмнөх асуултыг үргэлжлүүлэх эсвэл ямар нэг зүйл хаана байгааг асууж болно.

“我很好，你呢?” дээр “你怎么样” нь орхигдсон; “我的书呢?” дээр номын байрлалыг асууж байна. Хэллэг нь үүргийг тодорхойлдог; бүх “呢” нь үйлдлийн явц гэж ойлгогдохгүй.

我很好，你呢?

Wǒ hěn hǎo, nǐ ne?

Би сайн байна, та хэр байна вэ?

我的书呢?

Wǒ de shū ne?

Миний ном хаана байна вэ?

3. Нэрийн өгүүлбэрийн хязгаарлагдмал хэрэглээ

主语 + 日期 / 年龄 / 数量表达

Зарим огноо, нас, тоо хэмжээний илэрхийлэл шууд өгүүлбэрийн үгсийн үүрэг гүйцэтгэж болно.

“Өнөөдөр лхагва гариг байна”, “Би арван найман настай байна” гэх мэт 是-ийг орхиж ашиглаж болох ч, “Би багш байна” гэх мэт дурын нэрэнд өргөж болохгүй.

我今年十八岁。

Wǒ jīnnián shíbā suì.

Би энэ жил арван найман настай байна.

今天星期三。

Jīntiān xīngqīsān.

Өнөөдөр лхагва гариг байна.

4. 「不」 ба 「没 (有)」 -ийн үгүйсгэл

不 + 动词 / 形容词; 没 (有) + 动词; 没有 + 名词

不 нь зуршил, хүсэл, төлөвийг эсэргүүцэхэд ихэвчлэн ашиглагддаг; 没 (有) нь болсон үйлдлийг эсэргүүцэхэд ихэвчлэн ашиглагддаг; 没有 нь эзэмшлийг ч эсэргүүцэж болно.

「没」-ээр үйлдэл болсон эсэхийг үгүйсгэхдээ ихэвчлэн дууссан үйлдлийн 「了」-г хасна. Өнгөрсөн цагтай өгүүлбэр бүр 「没」 шаардахгүй: 「昨天不想去」-д 「不」 нь хүсэл илэрхийлдэг 「想」 үйл үгийг үгүйсгэнэ.

我昨天没有去学校。

Wǒ zuótiān méiyǒu qù xuéxiào.

Би өчигдөр сургуульд яваагүй.

我不喝茶。

Wǒ bù hē chá.

Би цай уухгүй.

5. 还: нэмэлт эсвэл үргэлжилсэн

主语 + 还 + 谓语; ……，还……

“还” нь нэмэлт зүйл нэмэх эсвэл төлөв эсвэл үйлдэл үргэлжилж байгааг илэрхийлнэ.

Ердийндээ үйл үгийн өмнө байрлана; жишээ нь, 还买了衣服 нь өөр үйлдлийг нэмдэг, 还在家 нь байдал үргэлжилж байгааг илэрхийлдэг. Утга нь контекстээс хамаарна.

我买了书，还买了衣服。

Wǒ mǎi le shū, hái mǎi le yīfu.

Ном худалдаж авсан, мөн хувцас мөн худалдаж авсан.

他还在家。

Tā hái zài jiā.

Тэр хүн одоо ч гэртээ байна.

6. Байрлал + 是: байгаа зүйлийг тодорхойлох

处所 + 是 + 名词

Байрлалын дараа 「是」 тавьж, тухайн газарт байгаа зүйлийг тодорхойлно.

「学校前边是医院」 нь сургуулийн урд байгаа газар юу болохыг тодорхойлно. 「有」 нь тухайн газарт ямар нэг юм байгааг онцолно.

学校前边是医院。

Xuéxiào qiánbian shì yīyuàn.

Сургуульын урд нь эмнэлэг байна.

这边是学校。

Zhèbiān shì xuéxiào.

Энэ тал нь сургууль юм.

7. 吗: Тийм-Үгүй асуултын хэсэг

陈述句 + 吗?

吗 нь мэдэгдлийг “тийм эсвэл үгүй” асуулт болгодог.

“你是学生” гэх мэт мэдэгдлийн төгсгөлд 吗-г нэмснээр “тийм эсвэл үгүй” хариулт авах боломжтой. Хэн, юу гэх мэт тодорхой мэдээлэл асуухдаа ихэвчлэн 吗-ийг төгсгөлд оруулахгүй.

你是学生吗?

Nǐ shì xuésheng ma?

Чи оюутан уу?

□□□□□

Nǐ shì lǎoshī ma?

Чи багш уу?

8. Тэмдэг нэрийн өгүүлэхүүн ба зэрэг

主语 + 很 / 非常 + 形容词

Тэмдэг нэр өөрөө өгүүлэхүүн болж болно. Зэргийн дайвар үг нь зэргийг илэрхийлнэ.

Ердийн тэмдэг нэрийн өгүүлэхүүнд тэмдэг нэрийн өмнө 「很」 түгээмэл хэрэглэнэ. Нэр үгээр хэн болохыг хэлэх өгүүлбэрээс ялгаатай нь 「是」 шаардлагагүй. 「很」 нь заавал маш өндөр зэрэг онцлохгүй, өгүүлбэрийг байгалийн болгох үүрэгтэй.

今天很冷。

Jīntiān hěn lěng.

Өнөөдөр маш хүйтэн.

她非常高兴。

Tā fēicháng gāoxìng.

Тэр маш баяртай.

9. Хэлцгийн угтвар ба дугаар

小 + 姓 / 称呼; 第 + 数词

Овгийн өмнө 小-г нэмэх нь танил хүмүүсийн хоорондын нэрлэлийн хэлбэр болдог; 第-ийг тооны өмнө тавих нь дугаарын хэлбэрийг үүсгэнэ.

「小林」 гэх мэт нэрийн өмнө 小-г нэмэхдээ харилцаа, ёс зүйг тооцох хэрэгтэй; бүх нэрэнд 「小」 -ийг чөлөөтэйгээр нэмэх боломжгүй. 第一、第二 нь дарааллыг илэрхийлдэг, харин 二个, 两个 нь дугаарын утгагүй.

我住第一个房间。

Wǒ zhù dì yī ge fángjiān.

Би эхний өрөөнд амьдардаг.

小林是我的朋友。

Xiǎo Lín shì wǒ de péngyou.

Сяо Лин миний найз.

10. Цагийн нөхцөл үг нь үйл үгийн өмнө байрлана

主语 + 时间 + 谓语; 时间 + 主语 + 谓语

Цагийн үгс ихэвчлэн үйл үгийн өмнө байрлана.

'我明天去学校' болон '明天我去学校' хоёр нь байгалийн хэлбэртэй; цагийн нөхцөл үгийн байрлал нэг л байршилд хязгаарлагдахгүй.

我明天去学校。

Wǒ míngtiān qù xuéxiào.

Би маргааш сургууль руу явах болно.

明天我去学校。

Míngtiān wǒ qù xuéxiào.

Маргааш би сургууль руу явах болно.

11. Үйл үг-объектын хэллэг ба үндсэн үгжүүлгийн дараалал

主语 + 动词 + 宾语

Энгийн үйл үгийн өгүүлбэрт ихэвчлэн эзэн бие, үйл үг, тусагдахуун гэсэн дараалал хэрэглэнэ.

Ердийн өгүүлбэрт өгүүлэгдэхүүн, үйл үг, тусагдахуун гэсэн дараалалтай: 「我吃米饭」. 「看病／睡觉／说话」-г хэвшсэн үгийн холбоо гэж сурна; дур мэдэн салгахгүй.

我吃米饭。

Wǒ chī mǐfàn.

Би будаа иддэг.

爸爸喝茶。

Bàba hē chá.

Аав цай ууж байна.

12. ‘喂’ ба товч харилцааны хэлцүүд

喂, + 称呼 / 问句

‘喂’ нь утасны хариу өгөх эсвэл хэн нэгнийг дуудах үед ихэвчлэн ашиглагддаг; товч харилцааны хэлцүүд бие даан өгүүлбэр болж чадна.

Утасны эхэнд ‘喂, 你好’ гэж хэлж болно; ярианы интонаци ёстой, ‘喂’ нь бүх нөхцөлд ‘你好’-г орлуулахгүй.

喂, 你好!

Wéi, nǐ hǎo!

喂, сайн байна уу!

谢谢!

Xièxie!

Баярлалаа!

13. 吧: зөвлөгөө

动词短语 / 句子 + 吧

Өгүүлбэрийн төгсгөлд «吧» ашигласнаар зөвлөмж гаргах эсвэл ярианы интонацийг зөөлрүүлэх боломжтой.

‘我们去学校吧’ нь хамт явахыг зөвлөмж болгож байгаа; энэ нь тухайн зүйл үнэн эсэхийг асуух төвөгтэй асуулт биш.

我们去学校吧。

Wǒmen qù xuéxiào ba.

Сургууль руу явацгаая.

喝茶吧。

Hē chá ba.

Цай ууж байгаарай.

14. Үйлдлийн зорилгоын дарааллын үйл үг

去 / 来 + 处所 + 动词

“去” эсвэл “来” дараа өөр үйл үг ашиглан үйлдлийн зорилгыг илэрхийлнэ.

去商店买东西: “去商店” нь эхэнд, “买东西” нь зорилгыг тайлбарладаг; нэмэлт холбооны үйл үг шаардлагагүй.

我去商店买东西。

Wǒ qù shāngdiàn mǎi dōngxi.

Би дэлгүүрт яваад зүйл худалдан авна.

□□□□□□

Tā lái xuéxiào xuéxí.

Тэр сургуульд ирж судалдаг.

15. 想 ба 要

主语+想/要+动词; 要+名词

想 нь хүсэл эсвэл зорилгыг илэрхийлдэг; 要 нь хүссэн зүйл эсвэл хийх төлөвлөгөөг илэрхийлж болно.

「想」-ийг үйл үгийн холбооны өмнө тавина. 「要」-ийн дараа үйлдэл эсвэл хүссэн юм орж болно.

「想」-ын бүх хэрэглээг 「想要」-тай адилтгахгүй.

我想喝水。

Wǒ xiǎng hē shuǐ.

Би ус уухыг хүсэж байна.

我要一杯茶。

Wǒ yào yì bēi chá.

Би нэг хөнгөн цай хүсэж байна.

16. Нас ба үргэлжлэх хугацаа

数词+岁; 数词+年/天/小时/分钟

「岁」 нь нас заана. 「年/天/小时/分钟」 нь хугацааны уртыг зааж болно.

Нас нь 「我十八岁」 шиг шууд өгүүлэхүүн болж болно. Үргэлжлэх хугацаа ихэвчлэн үйлдэл эсвэл төлөвийн дараа орно. 「岁」 нь насны нэгж, хугацааны нэгж биш.

我今年十八岁。

Wǒ jīnnián shíbā suì.

Би энэ жил 18 настай.

我学习一个小时。

Wǒ xuéxí yí ge xiǎoshí.

Би нэг цаг хичээллэдэг.

17. 几, 多少 ба 多 + тэмдэг нэр

几+量词+名词; 多少+名词; 多+形容词

「几/多少」 нь тоо хэмжээг асууна. 「多 + тэмдэг нэр」 нь зэрэг эсвэл насыг асууна, жишээ нь 「多大」.

「几」 нь бага тоо хүлээгдэж буй үед асууж, 「几个人」 шиг тоолох үгийн өмнө орно. 「多少」 нэр үгийн өмнө шууд эсвэл тоолох үгтэй хэрэглэгдэнэ. 「多大」 нас, хэмжээ асууна; 「多」 дандаа тоо хэмжээний үг биш.

你家有几口人?

Nǐ jiā yǒu jǐ kǒu rén?

Таны гэр бүлд хэдэн хүн байна вэ?

这本书多少钱?

Zhè běn shū duōshao qián?

Энэ номын үнэ хэд вэ?

18. 是: Хэн, Юу

主语+是+名词

是 нь хэн, юу гэсэн утгаар ашиглагдана.

Би сурагч байна, энэ ном байна гэх мэтээр ашиглана; тодорхойлолт ихэвчлэн 很-ээр өгөгдөнө, 是-ийг ашиглахгүй.

□□□□

Tā shì lǎoshī.

Тэр багш байна.

这是一本书。

Zhè shì yì běn shū.

Энэ нь ном байна.

19. 也: ч бас

主语 + 也 + 谓语;, 也.....

бас өөр нэг объект эсвэл зүйл ижил нөхцөлтэйг илэрхийлнэ.

「也」 ихэвчлэн өгүүлэгдэхүүний дараа, өгүүлэхүүний өмнө орно. Зэрэгцээ үйлдэл нэмж болно. Хятад хэлний үгүйсгэсэн хэлбэр нь 「也不／也没有」.

我喜欢茶，也喜欢牛奶。

Wǒ xǐhuan chá, yě xǐhuan niúnnǎi.

Би цайг дуртай, мөн сүүнийг ч дуртай.

他也喜欢牛奶。

Tā yě xǐhuan niúnnǎi.

Тэр бас сүүнд дуртай.

20. Мөнгөн Дүнгийн Илэрхийлэл

数词 + 元／块 + 数词 + 分

Мөнгөн дүнг юань, куай, фэн зэрэг нэгжээр илэрхийлж болно.

「元」 нь албан ёсны хэллэг, 「块」 нь ярианы хэлэнд түгээмэл. 「十元五分」 нь 10.05 юань бөгөөд 10.5 юань биш. Тоог мөнгөний нэгжийн өмнө байрлуулна.

这本书十元五分。

Zhè běn shū shí yuán wǔ fēn.

Энэ ном нь арван юань таван фэн.

这个杯子五块。

Zhè ge bēizi wǔ kuài.

Энэ аяга нь таван куай.

21. 二 ба 两

二十 + 十; 两 + 量词 + 名词

二 ба 两 хоёр нь хоёр гэсэн тоог илэрхийлдэг боловч хэрэглэгдэх байрлал нь өөр байна.

Ердийн тоо хэмжээний холбоонд 「两本书／两个人」 гэж 「两」 хэрэглэнэ. 「二」 нь тоолохдоо болон 「二十／第二／二月」 -д орно. 「两点／两百／两千」 мөн зөв. Хоёр хэлбэрийг бүх нөхцөлд нэг энгийн дүрмээр тайлбарлахгүй.

我有两本书。

Wǒ yǒu liǎng běn shū.

Надад хоёр ном байна.

现在是两点。

Xiànzài shì liǎng diǎn.

Одоо хоёр цаг болж байна.

22. 有点儿 ба 一点儿

有点儿+形容词；形容词+一点儿

「有点儿+тэмдэг нэр」 нь бага зэрэг байгааг хэлнэ; 「тэмдэг нэр+一点儿」 нь бага өөрчлөлт эсвэл харьцуулалтыг илэрхийлж болно.

有点儿冷 нь яригчийн тавгүй байдалтай холбоотой байж, 冷一点儿 нь харьцуулалт эсвэл хүсэлтэд хэрэглэгддэг. Байрлал нь өөр өөр тул хоёр бүтэцийг бүрэн сольж болохгүй.

今天有点儿冷。

Jīntiān yǒudiǎnr lěng.

Өнөөдөр жаахан хүйтэн байна.

这个杯子小一点儿。

Zhè ge bēizi xiǎo yìdiǎnr.

Энэ аяга жаахан жижиг байна.

23. 太, 真 ба сэтгэл хөдлөл

太+形容词+了; 真+形容词

‘太...了’ нь түвшин нь онцгой их гэдгийг илэрхийлдэг, ‘真’ нь сэтгэл хөдлөлөө нэмэгдүүлж чадна.

‘太好了’, ‘真好听’ нь ихэвчлэн үнэлгээний хувьд ашиглагддаг; ‘太...了’ нь заавал хэт их эсвэл сөрөг утгатай биш, тухайн нэрийн үг, нөхцөлөөс хамаарна.

太好了!

Tài hǎo le!

Гайхалтай!

她唱歌真好听!

Tā chàng gē zhēn hǎotīng!

Тэр үнэхээр сайхан дуулдаг!

24. Байрлал заах үгс

名词+上/下/里/外/前/后; 这边/那边

Байрлал заах үг юм хаана байгааг илэрхийлнэ.

Ихэвчлэн нэр үг + байрлал заах үг гэсэн бүтэцтэй: 桌子上, 房间里. 这边/那边 нь тал эсвэл байрлал заана. Байрлалын холбоо нь 上桌子 зэрэг үйлдлийн бүтцээс өөр.

书在桌子上。

Shū zài zhuōzi shàng.

Ном ширээн дээр байна.

猫在椅子下。

Māo zài yǐzi xià.

Муур сандлын доор байна.

25. Сериалын үйлдэл: арга ба үйлдэл

方式动词短语+动作动词

Өмнөх үйл үгсийн бүлэг нь дараагийн үйлдлийн аргыг тайлбарлаж болно.

坐出租车去医院 – таксиар явах нь эмнэлэг рүү явах арга бөгөөд, үйлдлийн объектуудыг анхаар.

我坐出租车去医院。

Wǒ zuò chūzūchē qù yīyuàn.

Би таксиар эмнэлэг рүү явах.

爸爸开车去公司。

Bàba kāichē qù gōngsī.

26. 再: дараагийн удаа

主语 + 再 + 动词

再 нь дараагийн удааг эсвэл ирээдүйд давтагдах үйлдлийг илэрхийлнэ.

Энд 明天再来 зэрэг одоо хүртэл хийгдээгүй давтагдах үйлдлийг сурах; 再 ихэвчлэн үйл үгийн өмнө тавигдана; өнгөрсөн давталтыг илэрхийлэх 又-тай бүү төөрөгд.

我明天再来。

Wǒ míngtiān zài lái.

Би маргааш дахин ирнэ.

请再说一下。

Qǐng zài shuō yíxià.

Нэг удаа дахин хэлнэ үү.

27. Тооны хэмжээ ба хэмжигч үг

数词 + 本 / 个 / 家 / 口 / 块 / 件 / 只 + 名词

Тооны хэллэг нь ихэвчлэн тооны нэр, хэмжигч үг, нэрнээс бүрдэнэ.

Тоолох үгийг нэр үгтэй нь тохируулна: 「一本书 / 一件衣服 / 一只猫」. 「个」 олон ердийн нэр үгтэй хэрэглэгдэнэ. Цаг хугацаа, мөнгө тусгай хэлбэртэй тул нэг дүрмийг бүх нэр үгд хэрэглэхгүй.

我买三本书。

Wǒ mǎi sān běn shū.

Би гурван ном худалдаж авсан.

家里有两只猫。

Jiā lǐ yǒu liǎng zhī māo.

Гэрт хоёр муур байна.

28. 和、对: объект

和 + 人 + 动词; 对 + 人 + 形容词

和 нь хамтран оролцогчийг, 对 нь хандлагын зорилгыг илэрхийлнэ.

‘和朋友学习’ ба ‘对学生很好’ нь өөр өөр урьдчилсан үгийн бүтэцтэй; энд 和 нь хоёр дурын үйлдлийг зөвхөн зэрэгцүүлэхгүй.

我和朋友学习。

Wǒ hé péngyou xuéxí.

Би найзтайгаа хамт суралцдаг.

老师对学生很好。

Lǎoshī duì xuésheng hěn hǎo.

Багш сурагчдад маш сайн хандаж байна.

29. Он, сар, өдөр болон долоо хоногийн өдөр

年 + 月 + 日 / 号; 星期 + 数词

Он, сар, өдөрийн дарааллаар огноо илэрхийлэгддэг; долоо хоногийн өдөр нь нэг өдрийн нэр юм.

Сарыг тоо + 「月」 гэж хэлнэ. Бичгийн огноонд 「日」, өдөр тутмын ярианд 「号」 түгээмэл. Долоо хоногийн өдрүүд 「星期一」 – 「星期六」; ням гараг 「星期日 / 星期天」.

今天是五月三号。

Jīntiān shì wǔ yuè sān hào.

Өнөөдөр 5-р сарын 3-ний өдөр байна.

□□□□□□

Míngtiān shì xīngqītiān.

Маргааш нь амралтын өдөр буюу Ням гараг байна.

30. Биеийн төлөөний үг ба олон тоо

我／你／您／他／她／它；我们／你们／他们／她们／它们

「我／你／他」 зэрэг үг нь яригч, сонсогч эсвэл бусдыг заана. 「我们／你们／他们」 нь олон тооны хэлбэр.

「您」 нь хүндэтгэлийн төлөөний үг. 「他／她／它」 -ийн бичлэг ялгаатай. Олон тооны төлөөний үгд 「们」 аль хэдийн орсон тул дахин нэмэхгүй. 「老师们」 зэрэг хүн заасан нэр үгд нэмж болно; эд зүйл эсвэл тоо-тоолох үгтэй холбоонд нэмэхгүй.

我们是学生。

Wǒmen shì xuésheng.

Бид оюутнууд байна.

她们是老师。

Tāmen shì lǎoshī.

Тэд (эмэгтэй) багш нар байна.

31. 在／正在 ба呢

主语＋在／正在＋动词（＋呢）

Үйл үгийн өмнө 在 эсвэл 正在-г байрлуулах нь үйлдэл одоо явагдаж байгааг илэрхийлнэ.

「在／正在」 үйл үгийн өмнө орж, үргэлжилж буй үйлдэл заана. 「正在吃饭」-ийн төгсгөлд 「呢」 нэмж болно. Үргэлжлэх хэлбэрт тохирохгүй төлөвийн үгд механикаар хэрэглэхгүй. 「呢」 бусад үүрэгтэй.

他正在吃饭呢。

Tā zhèngzài chīfàn ne.

Тэр одоо идэж байна.

妈妈在做饭呢。

Māma zài zuòfàn ne.

Ээж хоол хийх байна.

32. Холбоос үггүй хэсгийн дараалал

分句，分句

Хоёр хэсэг нь холбоос үггүйгээр, дараалал, нөхцөл байдлаас хамааран холбогдоно.

Би хичээл дуусгалаа, аав сургууль руу ирлээ. Би босоод, ээж өглөөний цай хийлээ—байгальын үйл явдлын дарааллаар зохион байгуулсан, үгийн дарааллыг хольж болохгүй.

我下课了，爸爸来学校。

Wǒ xiàkè le, bàba lái xuéxiào.

Би хичээл дуусгалаа, аав сургууль руу ирлээ.

我起床了，妈妈做早饭。

Wǒ qǐchuáng le, māma zuò zǎofàn.

Би босоод, ээж өглөөний цай хийлээ.

33. 请: Эелдэг хүсэлт

请＋动词

Үйлдлийн өмнө 请-г байрлуулж, эелдэг хүсэлтийг илэрхийлнэ.

Жишээ нь: 请喝茶, 请坐这里; 请 нь эелдэг тэмдэг бөгөөд өнгөрсөн эсвэл ирээдүйн цагийг заахгүй.

□□□□

Qǐng hē chá.

Цай уугаарай.

请坐这里。

Qǐng zuò zhèlǐ.

Энд сууж өгнө үү.

34. 了: Өөрчлөлт ба шинэ нөхцөл

句子+了

Өгүүлбэрийн төгсгөлд байрлах “了” нь нөхцөл байдал өөрчлөгдсөн эсвэл шинэ нөхцөл байдал үүссэн гэсэн утгатай.

Одоо бороо орж байгаа нь шинэ нөхцөл байдал үүссэн гэсэн үг. Төлөвийг илэрхийлэх үгс ч “了”-г өгүүлбэрийн төгсгөлд ашиглаж болно (жишээ нь: 他好了). Өгүүлбэрийн төгсгөлд байгаа “了”-г бүгдийг өнгөрсөн цагийн төгсгөл гэж ойлгохгүй.

现在下雨了。

Xiànzài xià yǔ le.

Одоо бороо орж байна.

他好了。

Tā hǎo le.

Тэр сайн болсон.

35. Байрлал + 有: оршин байх

处所+有+数量短语+名词

Байрлалын дараа 「有」 тавьж, тэнд ямар нэг зүйл байгааг хэлнэ.

「桌子上有一本书」 нь ширээн дээр ном байгааг анх танилцуулна. Юуны тухай яригдаж байгааг мэдэж байгаа үед 「书在桌子上」 байрлалыг нь хэлнэ.

桌子上有一本书。

Zhuōzi shàng yǒu yì běn shū.

Ширээний дээр нэг ном байна.

家里有两只猫。

Jiā lǐ yǒu liǎng zhī māo.

Гэрт хоёр муур байна.

36. Цаг ба хагас цаг

数词+点+数词+分; 数词+点+半

Цагийг 点-ээр, минутыг 分-ээр, 半 нь 30 минутыг илэрхийлнэ.

Ердийндээ эхлээд цагийг, дараа нь минутыг хэлдэг; жишээ нь, 八点半 нь 8 цаг 30 минутыг заана.

Минут нь 10-аас бага бол ихэвчлэн хоёр оронтойгоор, жишээ нь 八点零五分 гэж бичдэг.

现在是八点半。

Xiànzài shì bā diǎn bàn.

Одоо нь 8 цагийн хагас байна.

我九点十分上课。

Wǒ jiǔ diǎn shí fēn shàngkè.

Би 9 цагийн 10 минутанд хичээлтэй.

37. 能: нөхцөл зөвшөөрөх чадвар

主语+能+动词

能 нь чадвар эсвэл бодит нөхцөл зөвшөөрсөн болохыг илэрхийлнэ.

Энд одоогийн нөхцөл зөвшөөрөгдсөн эсэхийг онцолдог, жишээ нь 'өнөөдөр явах боломжтой'; зөвхөн сурсан ур чадварыг илэрхийлдэггүй. 能 нь үйл үгийн хэллэгийн өмнө орно.

我今天能去。

Wǒ jīntiān néng qù.

Би өнөөдөр явах боломжтой.

我现在能说话。

Wǒ xiànzài néng shuōhuà.

Би одоо ярих боломжтой.

38. 都: Нийтлэг

复数主语+都+谓语

都 нь дурдсан олон объект бүгд ижил нөхцөлтэйг илэрхийлнэ.

Ердийндээ субъектын дараа, үйл үгийн өмнө байрлана (жишээ: 我们都去); нэг объектын бүх хугацааг илэрхийлэхэд 都 ашиглахгүй.

我们都是学生。

Wǒmen dōu shì xuésheng.

Бид бүгд оюутан байна.

他们都喝茶。

Tāmen dōu hē chá.

Тэд бүгд цай ууна.

39. 的: харьяалал ба тодотгол

修饰语+的+名词

的 нь эзэмшигч эсвэл засварлагчийг нэр үгтэй холбодог.

「我的书／大的房间」-д 「的」 хэрэглэнэ. 「我妈妈」 зэрэг зарим ойр харилцаанд орхиж болно. Гэхдээ 「我的老师／我的书」-д үргэлж орхиж болно гэсэн үг биш.

这是我的书。

Zhè shì wǒ de shū.

Энэ нь миний ном юм.

我的朋友很忙。

Wǒ de péngyou hěn máng.

Миний найз маш завгүй байна.

40. 和: зэрэгцээ нэр

名词+和+名词

和 нь зэрэгцээ хүмүүс эсвэл зүйлсийг холбоно.

Нэр үгийн бүрэлдэхүүн хэсгийг холбоно, жишээ нь 爸爸和妈妈; ерөнхийдөө бүхэл өгүүлбэрийг холбоход ашиглахгүй.

爸爸和妈妈在家。

Bàba hé māma zài jiā.

Эцэг, эх гэрт байна.

我买苹果和面包。

Wǒ mǎi píngguǒ hé miànbāo.

Би алим ба талхыг худалдаж авсан。

41. Суралцанаар эзэмшсэн чадвар (会)

主语+会+动词

会 нь суралцанаар эзэмшсэн чадварыг илэрхийлнэ.

「会」 нь 「会说汉语」 шиг үйл үгийн холбооны өмнө орж, сурч эзэмшсэн чадвар заана. Нэр үг дангаараа үйлдэл болохгүй. 「会」-ийн таамаглах зэрэг бусад утгыг энд заахгүй.

我会说汉语。

Wǒ huì shuō Hànyǔ.

Би хятад хэлээр ярьж чадна.

她会唱歌。

Tā huì chàng gē.

Тэр дуулж чадна.

42. 有: Эзэмшил

主语+有+名词

有 нь хүн, зүйл, тоо хэмжээтэй байхыг илэрхийлнэ.

「我有一本书」 нь эзэмшил заана. Үгүйсгэсэн хэлбэр 「没有」 болохоос 「不有」 биш.

我有一个女儿。

Wǒ yǒu yí ge nǚ'ér.

Надад охин байна.

我有一本书。

Wǒ yǒu yì běn shū.

Надад нэг ном бий.

43. Хүн ба юм заах үгс

这／那+量词+名词；这些／那些

这 нь ойр, 那 нь хол байгаа зүйлийг заана. 这些 болон 那些 нь олон зүйлийг заана.

Бүрэн тоо хэмжээтэй нэрийн холбоонд ихэвчлэн 这／那 + тоолох үг + нэр үг хэрэглэнэ, жишээ нь 这本书. 这些／那些-ийн дараа нэр үг шууд орж болно. Ярианы 这人 зэрэг хэлбэр тоолох үгийг орхидог тул орхисон бүх тохиолдлыг алдаа гэж үзэхгүй.

这本书是我的。

Zhè běn shū shì wǒ de.

Энэ ном минийх.

那些学生是我的朋友。

Nàxiē xuésheng shì wǒ de péngyou.

Тэр сурагчид миний найзууд.

44. 了: Үйлдлийн дуусах

动词+了+宾语

Үйл үгийн дараах 了 нь үйлдэл дууссан болохыг тэмдэглэнэ.

Энгийн бүтэц: үйл үг + 了 + тоо + объект. 了 нь өнгөрсөн цагтай адил биш; дууссан үйлдлийг эсэргүүцэхэд 没 ашиглаж, 了-ийг хасна.

我买了三本书。

Wǒ mǎi le sān běn shū.

Би гурван ном авсан.

□□□□□□

Tā hē le yì bēi shuǐ.

Тэр нэг хундаг ус уусан.

45. 在: байрлал ба үйлдлийн газар

主语 + 在 + 处所; 主语 + 在 + 处所 + 动词

在 нь ямар нэг зүйл байгаа байрлалыг болон үйлдэл хийгдэх газрыг илэрхийлж чадна.

"在家" нь байрлалыг заана; "在家学习" нь суралцах газар болохыг заана. Байршилын урьдчилсан хэллэг ихэвчлэн үйл үгийн өмнө байрлана, "正在"-ийн үргэлжлэх хэрэглээнээс ялгаатай.

我在家学习。

Wǒ zài jiā xuéxí.

Би гэртээ судалж байна.

老师在学校。

Lǎoshī zài xuéxiào.

Багш сургуульд байна.

46. Асуултын үг ба анхны байрлалын асуулт

谁 / 什么 / 哪 / 哪儿 / 怎么 / 怎么样

Хэн, юу, хаана, хэрхэн зэрэг асуултын үгс нь асуулт тавигдаж буй бүрдэл хэсгийн анхны байрлалд тавигдана.

Нэр асуухдаа '什么名字', хүн асуухдаа '谁', газар асуухдаа '哪儿/哪里', арга асуухдаа '怎么' ашиглана; ихэвчлэн '吗' үгийг нэмдэггүй.

你叫什么名字?

Nǐ jiào shénme míngzi?

Таны нэр юу вэ?

你住在哪里?

Nǐ zhù zài nǎlǐ?

Та хаана амьдардаг вэ?

47. 一下: богино хугацааны үйлдэл

动词 + 一下

Үйл үгийн ард "一下" нэмэх нь богино хугацааны үйлдлийг илэрхийлж, хүсэлтийг зөөлрүүлдэг.

Үзэх, хэлэх зэрэг үйл үгийн ард ашиглагдаж, богино хугацааны үйлдлийг илэрхийлнэ; нэг удаа гэсэн үггүй, "一下" нь үйлдлийн хэмжээг тодорхойлно.

请看一下。

Qǐng kàn yíxià.

Түр хараад өгнө үү.

请说一下。

Qǐng shuō yíxià.

Жаахан яриад өгнө үү.

48. 给: хоёр объект

主语 + 给 + 人 + 物

给 нэг өгүүлбэрт хүлээн авагч болон зүйл хоёрын объектыг авч болно.

Би чамд ном өгч байна гэсэнээр, хүлээн авагч чамайг эхэнд, номыг хоёр дахь байрлалд тавина; 给你买书 гэсэн урьдчилсан үгийн хэрэглээг бүү төөрөгд.

□□□□□□

Wǒ gěi nǐ yí bēn shū.

Би чамд ном өгч байна.

妈妈给我一个苹果。

Māma gěi wǒ yí ge píngguǒ.

Ээж надад нэг алмааз өгдөг.

49. 不要: Зөвлөмж/Хориглолт

不要 + 动词

不要 нь үйлдлийг зөвшөөрөхгүй эсвэл хориглохын тулд ашиглагдана.

不要-г үйлдлийн өмнө байрлуулж, тодорхой газар дээрх үйлдлийг хийхгүйг заана; шаардлагыг илэрхийлэх 要-өөс ялгаатай бөгөөд энгийн өгүүлбэрийг сөрөг болгодоггүй.

不要在这里说话。

Bú yào zài zhèlǐ shuōhuà.

Энд ярилцлага хийхгүй.

不要喝这个水。

Bú yào hē zhè ge shuǐ.

Энэ усыг уухгүй.

50. Эерэг-Сөрөг Асуулт

动词／形容词 + 不 + 动词／形容词; 有没有

Эерэг, сөрөг хэлбэрүүдийг зэрэгцүүлж, ямар нэг зүйл бол эсэхийг асуух асуулт.

Хятад хэлний түгээмэл хэлбэрүүд 「是不是／去不去／有没有」. Ердийн эерэг-сөрөг асуултад 「吗」 -г давхар нэмэхгүй.

你是不是老师?

Nǐ shì bu shì lǎoshī?

Чи багш мөн үү?

你有没有手机?

Nǐ yǒu méiyǒu shǒujī?

Чи гар утастай юу?

51. 杯: аяганы хэмжээг тоолох үг

数词 + 杯 + 饮料

「杯」 нь савыг нэрлэхээс гадна нэг аягаар хэмжих хэмжээг илэрхийлж болно.

Дараалал нь тоо + 「杯」 + ундаа: 「一杯茶／两杯水」. 「杯子」 савыг нэрлэдэг бөгөөд энэ тоо хэмжээний холбоонд 「杯」 -ийг орлуулахгүй.

我要一杯茶。

Wǒ yào yí bēi chá.

Нэг хөнгөн цай өгнө үү.

请给我两杯水。

Qǐng gěi wǒ liǎng bēi shuǐ.

Нэг хоёр хөнгөн ус өгнө үү.